

GAZETĂ TRANSILVANEI.

„Gazetă“ ese de 2 ori; Joia și Duminecă, Foișor, candu condeu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere este 12 fl. v. a. pe unu anu său $\frac{2}{3}$ galbini mon, sunatòria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacsă timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 35.

Brasovu 20|8 Maiu

1877.

Ce este nationalitatea?

„Este o băla a văcului nostru, e unu fanatismu gretiosu, precum fusese si celu de religiune, în fine nationalitatea e unu fetu-sterpitura alu egoismului unor oameni ambitiosi, fi bastardi ai lui Antichristu, cari că se păta domina ei preste parti mai mici de ale omenimiei, se oppuu din repoteri la sublim'a idea cosmopolita de una turma si unu pastoriu. Ce mai vreti? Acesta idea refericita a nationalitatiei se propaga numai dela 1848 incóce, de candu s'au inventat si unele nationalitati, care astadi se numescu in bataia de jocu „interessante“, precum de es. a Valachilor, a Rutenilor, a Slovenilor, a Bulgarilor. Suntemu însă mai multu decat siguri, ca acesta nebunia de nationalitate va disparé si va remané de bajocu'a lumei civilisate multu mai curendu, decat a disparutu din Europ'a fanatismulu religiosu. Numai Noi se nu incetam a combate, a face de risu si a descuragia pe propagatori acelei idei si a celoru planuri de rebelli.“

Acesta este limbajul, pe care'l pôrta în dilele noastre contra existentiei natiunilor subjugate multimea tiranilor mascati, a fariseilor desfrenati si lipsiti de ori-ce simtiemntu mai nobile, prasila de oameni egoisti si rapitori, dedati a trai si a se ingrasia numai din sudorea si sangele altora. — Acestoru classe de oameni urmădia rojuri de venetici lemnati de fome, de frig si golata, déra forte seruzinat, cari adeca in momentele, candu ii miliuesci si incaldiesci că pe nisice sierpi la peptulu teu, ei i-si batu jocu de totu ce ai tu mai sacru, de originea, de limb'a, de patria si de tôte datile strabune ale natiunei tale. Pre lenga órdele de proletari venetici appare din timpu in timpu iuca si alta classe de proletari, adeca de literati, cari, dupace nu se ajungu cu midiulocale de vietia cate potu castiga la ei a casa, vinu in patri'a si la natiunea ta, unde dupa unu studiu forte superficiale de cateva dile său malu 2—3 septemani, mânjescu cate unu volumu spre a demustra lumei, ca natiunea ta nu merita de locu a considerata că poporu demnu de a se bucura de vietia propria, autonoma, independenta; cu aceea marfa apoi ei facu specula bunicica, vendiendo-o la toti, ale caror planuri sunt ajutate prin scrieri de acele perfide, care de regula iau de pretestu civilisatiunea loru mai inalta, déra scopulu loru celu adeveratu este, că se te incalcece, se se imbube din spinarea ta.

In vederea acestor atentate asupra vietiei nationale, celu mai intristatoriu lucru este, ca de cativa ani incóce, acelea idei perverse, destructive, acelu cosmopolitismu falsu si minciunosu, acea arma veninosa a tiraniei a inceputu se atace si se infecte chiaru si spiritele unor teneri de nationalitate romanescă dintru aceia, cari au invetiatu pe la scole si universitati straine. Celu pucinu noue ni s'au comunicat atatu in scrisu catu si prin graiulu viu una serie de informatiuni despre mai multe casuri deplorabili, din care aflamu, ca sunt si individi atatu de gangrenati prin idei desfrenate si nihilistice, in catu dupace sugu si storcubolul natiunei, său dela parintii loru, său si dela natiune in forma de bursa său (stipendiu), apoi inca ei se dau de catra padure, infrunta pe bene-

factorii loru sub preteste de nimicu si trecu in castrele straine, că si cumu ar' fi nisice pui de corbi crescuti de mici la casa, cari, dupace prindu aripi, sbóra pe ací incolo, pana unde dau preste cei de o natura cu ei.

Lectorii diarielor romanesci au avutu oca-siune de a citi, mai alesu de ani 29 incóce multe sentenie si axiome citate din scrierile celoru mai renumiti barbati de statu si oameni sapienti, francesi, italieni si germani, carii nationalitatea si limb'a o punu mai pre susu de tôte bunurile din lume si recomanda celoru de aceeasi nationalitate cu ei, că in acestu respectu se fia catu se pote de egoisti. Aceiasi sapienti, istorici si filosofi afla, ca ide'a nationalitatiei s'a nascutu si s'a incorporat dintr'odata cu formarea de societati mai mari omenesci si cu intinderea loru pe facia' pamentului, prin diverse regiuni si clime. Mithulu biblicu despre confusionea limbilor la turnul Babiloniei cuprinde in sine unu mare adeveru. De ací incolo vechiulu testamentu (care nu datea dela 1848) este plinu de manifestiuni si separatiuni nati-onali dupa limbi, caracteru, datine, relatiuni climatice. Rigoros'a inchidere a egiptenilor de catre alte popóra, separatismulu hebreilor, urele dintre acestia cu alte popóra din vecinatatea Palestinei, marea diversitate intre assiri, medi, persiani, schiti, eleni etc, fostu-au acelea popóra totu fi bastardi ai lui Antichristu? Fariseii moderni, inbuibati că lipitorile de sange omenescu, au frunta de a citá cuventele noului testamentu despre una turma si unu pastoriu. Apoi déca e vorba de a lua si masca religiunei, aceea se pote smulge de pe facia' loru totu cu citate din a. Scriptura. Isusu Christosu a comandat apostoliloru si inven-tiaceiloru se mérge a propaga evangeli'a in tôte limbile, le-a promissu descensiunea spiritului santu, că se'i invetie tôte limbile. Isusu Christosu a comandat charitatea si in fratirea popóraloru prin perfectiune, adeca prin cultura morala, era nici-decum si nici-odata prin exterminare de limbii si nationalitatii. Apostolii ori-unde au ajunsu, la elini, la romani, la sciti si traci, n'au pretinsu dela acele popóra, că se invetie limb'a loru ebraica, ci au vorbitu cu ele in limbile loru na-tionali.

Déra ce se ne afundam noi ací in istoria popóraloru antice, candu fariseii moderni sunt combatuti si rusinatii chiaru prin faptele loru. Observati bine, ca ei una dicu si alt'a facu. Cei mai aprigi persecutori ai natiunilor subjugate sunt totuodata si cei mai fanatici si cerbicosi aparatori ai nationalitatiei proprii. Si déca s'ar' indestulí numai cu atata; ei ince sunt rapiti multu mai departe prin egoismulu loru. Precumu in padurile selbatece unii arbori tragu in sine tôte sururile si prin acesta omora pe altii de prin pregiuru, său incaii ii facu, precumu se dice, se inpileasca, intocma urmăria si fariseii moderni; ei totudeuna se radima pe dreptulu celui mai tare, fora nici-unu scrupulu in alegerea midiulocelor, prin urmare si provoca la lupta pe vietia si mörte. Asia vediuramu de es. pe fariseii grecilor tractandu pana in dilele noastre cu bulgarii, cu macedo-ro-mani, cu arnautii. Asia germanii din Prussi'a au mai exterminat pe multimea slaviloru din acea-vietiera. Fariseii angliloru s'au incercat se inghitia-

pe 7 millioné de irlandesi, pana ce era pe ací se se innece cu ei, că si buna-óra germanii din Austria cu slavii. Fariseii russiloru, de si natiunea loru e forte numerosa, nu sunt mai buni cu nimicu decatul ceilalti; ei inca, sub pretestul unitatiei imperiului, nu se mai satură a desnationalisa, adesea cu midiulocé forte brutali si neomenose, din care causa au si trasu asupra'si ur'a toturorū popóralorū.

Asia déra ide'a nationalitatiei nu este noua, ci forte vechia, lupt'a nu este trecatória, efemera, ci este millenaria, si va mai dura insocita de versari de sange, pana candu cultur'a cea adeverata nu va desarma cu totulu pe tiranii nationalitatilor. Pana atunci inse ce vomu face noi? Vomu lupta, si acea lupta o vomu transpune la descendenti nostri cu limbă de mörte (cu testamentu) dintr'o generatiune la ceealalta. Vomu imita si urmarí pasu din pasu pe natiunile de prin pregiurulu nostru. Vedeti cu ce furia lupta de es. maghiarii pentru 50 de mii ciangai din Moldova, pentru 5 mii din Bucovin'a, pentru 2 mii din Bucuresti, pentru cateva sute, nu maghiari, ci numai renegati din comitatulu Hunedorei, in fine pentru cateva fete per dute, dusse pe la Constantinopole si Alexandri'a. Caufati la infratirea loru cu turci si veti apretia de ajunsu intensitatea egoismului loru na-tional-e. Altu exemplu. Cine din noi nu cunosc micul poporu sasescu si istoria lui? Lupta acestia dela 1848? Ei lupta de secole pentru nationalitate in sensulu strinsu alu cuyentului asia, incatul acestu poporu tineea pana in secululu presentu de crima capitala amestecarea de sange prin casatorii cu individi din alte nationalitati, ba nu suferiea nici se locuésca oameni de alta natiune in midiuloculu loru. In diet'a transilvana din a. 1863—4 projectul celu prea interesante de lege pentru nou'a impartire a tierei se amană si respective cadiu mai alesu din cauza, ca deputati si regalisti sasi că Bedeus, Gull, Obert, Salmen, Schmidt H., Schuler-Libloy, Dr. G. Teutsch, Wittstock s. a. nu suferiea cu nici-unu pretiu ca se remana unu singuru satuletui sasescu incorporat la vre-unu districtu, care era se fia administrat cu ajutorulu limbei romanesci ori unguresci, ci pretendea pe vietia pe mörte, că comune de acele ratacite printre cele doue nationalitati se fia declarate si recunoscute de asia numite enclave sasesci, care se stă sub universitatea natiunei sasesci. Ce rusine inferatória pentru toti renegatii; ce afrontu pentru multimea romaniloru maghiarisati in Secuime si in Ungari'a! „De nu amu mai avé altu folosu dela enclavele acele, unulu ne va fi siguro: ca vomu da si in acele functionari de sangele nostru.“ Asia -si dicea sasii pe atunci. Adeca intocma precumu -si dicu astadi fariseii din scol'a dela Dobritienu: Cu catu voru apuca pe man'a nostra mai multe scole din comunele romanesci, cu atatu mai multi studenti de ai nostri vomu asiedia pe la acele, astadi că docenti si professori, preste vre-o 50 de ani si că popi si protopopi la bisericele romanesci, curatul că in dilele lui Apaffy Mihaiu, ca-ci déca nu mai multu, vomu restabili protopopiatele romano-calvinesci din districtulu Fagarasiului, din comitatulu Hunedorei si alu Albei, apoi asia mai departe; era pe studentii romanesci si mai alesu pe fetiorii de popa,

denuntiandu'i, candu de dacoromanisti, candu de russolatrii, ii vomu goní din tiéra, se se duca in tiéra loru.

Independenti'a statului romanu

pretinsa in resolutiunea bine si cu mare precautie formulata a parlamentului romanu, este astazi unulu din cele mai principale obiecte, ce se discuta in tota press'a europeana. Vocile, se intielege, sunt catu se pot de diferite, unele sunt cu totulu inemice, altele mai indiferente, cele mai pucine inse amicabile desvoltarei independente a statului romanu. Deócrace inse bine scimu, ca in politica decidiu interesele, nu sympathiele dintre popóra si, precandu vedem pe insisi barbatii de statu ai Romaniei portandu astazi o politica de interesu in adeveratulu intielesu alu cuventului, — nu ne potemu mirá nici-decum de recea si calculatori'a resvera, cu care intimpina press'a europeana votulu camerei romane din 11 l. c.

Dintre tote marile poteri, cate sunt directu séu indirectu interessate la solutiunea incurcaturilor orientali, este astazi poté singura Germania, care ar' poté la timpulu seu aruncá unu votu decisiv favoritoriu in cumpán'a destineloru statului romanu. E dér' de celu mai mare interesu a cunoșce opiniunea politicilor competenti din Berlinu relativu la votulu camerelor romane. In privitua acésta scrie fóia partitei domnitórie prussiane „National-Zeitung“ din Berlinu urmatórie.

„Declaratiunea de independenti'a Romaniei veni a fi decissa in 11 Maiu de catra camera si, dupa cumu se poté prevedé, principele Carolu nu va refusá a dà acelei declaratiuni sanctiunea sa. Acésta procedere are o insemanata multu diferitoria de incercarea analoga ce-o facu Serbi'a in tóm'a trecuta. Tocma dupa esperiintiele facute cu Serbi'a guvernulu si camerele romane s'ar' fi ferit de siguru d'a intreprinde unu asemenea pasu, déca la poterile, cari au unu interesu la positiunea tierei, ar' fi fostu terrenulu totu atatu de pucinu preparat si esaminat, cumu a fostu la proclamarea regelui Milianu.

Principele Carolu si ministrii sei nu sunt dominati de grab'a si pasiunile acèle orbe, cari erau atunci sumutiate in Serbi'a. Prelenga acésta insusi resbelul odata isbucnitu a impinsu pe Romania in positiunea, care o provoca la rumpere. In 9 Maiu a subscrisu sultanulu, dupa cumu se anuntia, o Irada, care esprime destituirea principelui Carolu. Dupa-ce Pórt'a nu a potutu dà principatului amenintiatu acelu scutu, care i-ar' fi fostu de lipsa, că se se pota oppune invasiunei russesci, dupa-ce turci insisi pasira mai antaiu ofensivi contra teritoriului romanu, dupa-ce Pórt'a la tote reclamariile Romniei nu a datu nici unu respunsu séu a respunsu iu modu ofensorioru, dupa-ce in fine s'a pasit u chiaru la destituirea principelui Carolu, — dupa tote aceste respunsulu celu mai nemerita la agresiunile si ofensele turcilor a fostu negresit u acela, ce l'a datu acuma camer'a romana. Adeverat, ca Romania n'a priimtu respunsu nici la tanguirile sale adressate poterilor garante. Prin acésta inse Romnia a fostu eliberata de datori'a d'a luá de directiva consilia d'ale marilor poteri, si a potutu, ba a trebuitu se urmedie numai si numai propriu sale decisiuni libere, cumu s'a desvoltatu in facia realitatii amenintiatorie. Romania va eveni de adi incolo in solutiunea incurcaturilor pendente unu factoru insemanatu, poté nu atatu prin propri'a s'a greutate, catu prín valore a ce ei voru da-o marile poteri. Incat se voru areta in apusu séu si in Petersburg priimtori pentru ide'a, care a atins'o camer'a romana, punendu si independenti'a solemnelu pe basele „missiunei istorice“, — acésta va depinde dela reusita acestoru incurcaturi orientale, dela greutatea poterilor, cari au fostu miscate in acestu resbelu si cariase voru mai pune inca in jocu !!“

Epistola respectuosa catra femeile nostra.

Sunt noue luni, de candu femeile compatriotilor nostri maghiari prepara cu mare zelu scame, bandage si alte obiecte necessarie la vindecarea soldatilor turcesci raniti in batalii. Acésta activitate nu numai puru humanitaria, ci totu-odata si fratiésca a damelor maghiare, a fostu prima cu mare multiamita de catra gubernulu turcescu si de

generalii armatei ottomane. — Femeile nostra in Transilvani'a, Ungari'a, Bucovin'a s'au simtitu pana acum obligate a da ascultare simtiementelor de mila si dorere, de categori armata nostra imperiale -si versá sangele, că in 1848/9, 1859, 1864, 1866, in care campanii se afla si fii loru cu mii si cu diecile de mii. Astazi, in aceste dile de proba si crisa suprema, se vedu si femeile nostra ajunse in positiunea femeiloru natiunei maghiare, de a spala si lega ranele aceloru ostasi romani, frati ai nostri mai multu decatu maghiarii cu turci, cari provocati si trasi in lupta de catra ottomani, se batu si-si versa sangele, nu din vre-o vanitate si trufia, ci in sensulu celu mai strinsu alu cuventului pentru existenti'a patriei si a natiunei, pentru libertate contra vechiei tiranie selbatece, care prefacuse patri'a loru de statua-ori intr'unu mormentu universale. Tote actele publice mai recente esite dela legislativ'a si dela gubernulu Romaniei, cumu si evenimentele dileloru din urma ne potu convinge pe toti, ca Romania este decisa a-si apara existenti'a si drepturile sale pana la marginile estreme. Déca nu amu mai avea alta proba despre firm'a decisiune a locuitorilor tieri de a se apara pe vietia pe mörte, ne ar' fi de ajunsu acele liste lungi de oferte estraordinarie, in cai frumosi (pana acumu preste döue mii), in bani, nutretiu, adeca fenu, paie, ordiu, ovesu, in grau de pane, in vinu si viarsu, care curgu neincetatu din tote regiunile tieri, de buna voia asia, catu legea requisitiunilor usitata in tote staturile, votata si in Romania, se aplica multu mai pucinu decatu se temea unii.

In catu pentru femeile romane, éta societatea crucei rosie infinitata in Bucuresci, cu ambulanțele si spitalele sale, éca inse si societatea nobilitorilor femei infinitata in a dou'a capitala de catra damele din cele mai de frunte familiile ale Moldovei cu scopulu respicatu in cinci puncte ale programelor sale. Scurtu, natiunea intréga, barbati si femei, juni si june s'au decisu a sacrificia totu, avere, sanetate, vietia pentru salvarea celor mai sublime bunuri din lume.

Facia cu aceste evenimente era preste potinta, că femeile nostra dincóce de Carpati se mai remana indereptulu femeiloru maghiare si serbe in manifestarea prin fapta a compatimirei si a dorericilor femeiesci catra acei bravi ostasi, loviti de glontie, rupti prin bucati de bombe si granate, intepati de baionette, taiati de sabia, calcati, raniti in diverse moduri.

Onórea initiativei este a femeiloru din Sabiu, de unde primiramu inca de Vineri scirea telegrafica despre infinitarea unui comitet de dame, care luă asupra'si primirea si inaintarea offertelor destinate pentru cei raniti.

Nu ne indoimu unu momentu, ca femeile nostra din alte comune, mai alesu urbane, opidane si chiaru rurali de cele mari, voru forma mici comitete de cate trei séu cinci inse, spre a se consulta de es. despre calitatea scamelor, form'a bandagelor si altele că acestea, cumu si de modulu inaintarei pachetelor la locul destinatiei loru. In catu pentru scame, bandage si alte obiecte necessarie la vindecarea celor raniti, va fi forte bine, că ori-unde Vi se da ocasiune Dómnele mele, se luati consiliulu mediciloru speciali.

Se cere dela subscrisulu, că se aratu adress'a, sub care au a se transmitte pachetele, se intielege cu post'a, pre lenga carte de carausia (Frachtbrief) si declaratiune separata, in care se fia anumite obiectele. Acea addressa este:

D. Dn. Dimitrie Grig. Ghica presedinte, in localulu eforiei spitalelor civili.

Bucuresci.

Déca cuiva nu'i este indemana a se addressa de a dreptulu, pentru acestu casu subscrisulu se supune deocamdata la grij'a de a primi pachetele francate pana aici la Brasovu si date la addressa

lui, era de aici se voru inainta in modulu ceva afila mai promptu si mai siguru.

Brasovu, 7/19 Maiu 1877.

G. Baritiu.

Subscris'a, invitata de santiani'a oblegatiune, ce o are fiacare sufletu romanu, de a sari intrajutoriu fratilor de unu sange, cari se afila in suferintie, si cu atatu mai vertosu intrajutoriu eroilor romani, cari sangera ori-si-unde in lupta pentru apararea existentiei nationale romane, offre pe sam'a braviloru ostasi raniti din Romania 30 Chilograme de scame si bandage, invitandu pe tote sororile romane la asemenea offeriri, cu caderorim consangenilor nostri ostasi raniti in batalia. — Brasovu, 7/19 Maiu 1877.

Sebastiana I. Muresianu m. p.

Brasovu, in 19 Maiu st. n.

Domnii unguri paru a nu fi multiumiti cu atitudinea loiale si pacifica, ce poporul roman de dincóce de Carpati o observa in aceste tempuri critice si furtunose facia de evenimentele ce a petrecu astazi in Romania libera, si pentru aceea, dupace acumu in drepturi si libertati nu ne mai potu atacá, fiindu-ca de acele din bunavointia si gratia loru nu mai avemu, — au inceputo cu machinariuni si uneltiri a ne atacá chiaru in demnitatea nostra nationale si a ne silf cu orice pretiu, că se esimur din reserv'a ce ni-amu impus. Asia intre altele cetimur in diurnalele maghiare, ca cei mai insemnati barbati romani din Transilvani'a ar' fi adressatu o proclamatiune catra fratilor din Romania, carora le dicu, ca au facut o nebunia de legatu, candu s'au aliatu cu Russi, care nu numai ca nu-si va tiené promisiunile, ci va ambla chiaru se inghitia Romania; si totodata i svatuesce, că se se aliudie cu Ostrunguri, care 'si respecteda promisiunile (?), desi Ungaria urmăria in unele cause o procedere nedrepta facut de nationalitatati.

Ori-si-cine poté se véda, ca acésta pretinu proclamatiune este productulu violeniei unguresc, care a intocmitu lucrulu asiá de bine, incat nici se nu se pota desminti, ca-ci atunci totu fabricatorii acelei proclamatiuni ar' veni se dica, ca romani sunt rei patrioti. Inse cu tote aceste doptebue se observamur, ca nu credemur se esiste in tota Transilvani'a nu numai vre-unu barbat roman insemnat, ci si altu adeveratu fiu alu natiunei romane mai pucinu insemnat, care se si aflatu de necessariu si de consultu a dascali prefratii nostri de dincolo de Carpati. Cumca Russi nu-si tiene promisiunile, acésta romani nu o poti scă, dér' cumca domnii unguri nu respecteda nici chiaru legile facute de ei, necum promisiunile, acésta o scie prea bine fia-care romanu si cu atatu mai vertosu romanulu transilvannu, si acésta o recunosc si auctorulu acelui escamotagiu politici. Noi romani din Transilvani'a n'avemu se portam grige de fratii nostri de preste Carpati, ca-ci ne ajunge noue a ne ingrigi de noi, că nu cumva din Tisza se se incerce a-si imprimi astazi că ministru promisiunea ce ni-a dat'o odata in camer'a deputatilor că capu alu oppositiunei, candu a disu, si déca nu vremu se fimu maghiari, apoi densul neva face si fora voi'a nostra, séu ne va tramite in Bucuresci. Apoi afara de acésta dlu Tisza s'a recomandatu de candu e ministru si că „sfarimatoriu“ de nationalitatati. La poterea de sfarimator aveamu deci noi se ne cugetamur, era nu la aceea de a da Romaniei svaturi nechalite, cari nu-i trebuiesc.

Ovatiunea cea imposanta, ce s'a facut archiducelui Albrecht in Zagrabi'a, a datu ansa, precum amu observat si in numerulu precedentu, si la interpellatiuni in camer'a maghiara. Dlu primu ministru fù inierpellat, déca este adeverat, ca afara de imnulu poporalu austriacu s'a cantau si imnulu russescu, ca in mai multe locuri s'au vedintu, pre lenga tricolorulu croat si pre lenga

famur'a imperiale austriaca, chiaru si flamure russesci, si ca in fine flamur'a maghiara, déca s'a si redintu undeva, a fostu insultata si chiaru doborita? — Ministrul a respunsu, ca primirea a avut unu caracteru officialu, ca flamure russesci nu fostu si ca cele unguresci inca n'au fostu insultate, si ca in fine imnulu russescu nu s'a cantatu, ci s'a cantatu o noua compozitioane a muzicalui de musica militare, care piesa semena inse cu imnulu russescu. Va se dica, dlu Tisza a spalat cojoculu foră că se-lu ude. Cine va vrè, se redă, noi nu credem.

— In sied. dela 16 Maiu a camerei maghiare deputatului Helfy interpellà pe guvern, déca facia evenimentele din Romani'a nu cugeta, ca a sosit tempulu a luă o poziție resoluta si in intelegeră cu celelalte poteri a sustiné valórea tractatului de Parisu? — Ministrul Tisza respunse, ca Romani'a n'a datu nice unu motivu de agresiune; armat'a russa a intratu in Romani'a cu consentientul guvernului romanu si alu tierei. Tractatul de Parisu nu neutralisidia pe Romani'a, si apoi e intrebare, déca "neutralitatea Romaniei n'fi de dorită pentru Austro-Ungari'a.

— De vr'o cateva dile incóce se vorbesce si a serie de caderea contelui Andrásy că de o faptă implinita. Inregistramu acésta scire sub tota reprezenta, cu tota ca nu ni se pare tocmai neintemenea, candu vedem, ca in aceste momente critice du cancelariu imperialu, in locu se stă la postulu, petrece la mosi'a sa din Ungari'a, la Terebes, a tota ca dsale nu i s'a acordatu concediu, că dai Bismarck. Apoi fanatismulu ungurilor din Pest'a pentru turci inca i-a camu potutu periclită poziție.

* * *

Guvernul anglesu a datu noue declaratiuni ca privire la atitudinea Angliei facia de resbelulu rus-turcu. Ministrul de finanțe Northcote a disu in camer'a comunelor, ca Anglia n'a aprobatu pe Russi'a si n'a provocat'o. Guvernul anglesu vorbește se remana liberu de a lucră după impregiunari. Pre catu tempu interesele britanice voru romané neatinse, pre catu tempu mai cu séma calea Indielor nu va fi amenintata, nu voru fi cuvinte, că Anglia se sustienă o luptă, la care alte tieri sunt asemenea interese. — Era ministrul de externe Derby a disu in camer'a lordilor, ca responsabilitatea resbelului cade numai asupra Russiei. Anglia nu pote declară, ca este indiferentă facia cu tota eventualitatile ce se voru învii; ea are cu Austri'a relatiuni confidentiali; unu schimb confidentialu de idei a avut locu intre Anglia si Austri'a si dsa nu crede, că acésta se cărea dela Anglia, că se lucre in vertutea tractatoru intr'unu modu, care o ar' pune in incurcatură.

— O scire electrica din Parisu 16 Maiu ne spune, ca ministeriul a demisionat din cauza unor divergintie de pareri cu presedintele republikei in privint'a politicei interne.

Resbelul.

O scire dela Constantinopole, 15 Maiu, ni anuncia urmatóriile: „O luptă crâncenă s'a inceputu in Dobrogea, unde a strabatutu unu corpu de armata russescu, constatatoru de infanteria, cavaleria si artleria, fortandu trecerea preste Dunare pe la Potbach.“ Acésta scire de mare importantia pana astazi, 18 Maiu, nu s'a constatuit inca, inse aveudu in vedere, ca ea vine din Constantinopole, si luandu in considerare procederea russilor, cari nu facu sgomotu mai insante de fapt'a implinita, — nu potemu se dubitamu in adeverul ei.

Déca deci se va adeveri, ca unu corpu de armata russescu a trecutu in Dobrogea, apoi trebuie se ne asteptam catu mai curendu la trecerea altor corpu russescu in Bulgari'a. Acésta trecere se vede chiaru si de acolo a fi iminentă, ca cortelelul generalu alu armatei russe s'a asediatiu deja la Ploiesci.

Alta scire, comunicata totu de biouroul telegraficu, ne spune, ca in noaptea de 14 Maiu siem

năi turcesci incarcate de soldati au incercat a trece Dunarea pela Rusciucu in Romani'a si ca in urm'a focului vehement ce l'au intempiat la malul romanesco au fostu silite a se intorci de unde au plecatu. In adeverului acestei sciri nu ne vine a crede, fiindu-ca foile romane din Bucuresci nu facu nice o mentiune despre o asemenea incercare turcesca, apoi si afara de acésta turci inca au stată minte, incatul se nu se duca la mōrte secură. In fortaretiele loru se voru mai poté aperă, inse déca voru trece Dunarea, potu fi securi, ca inapoi nu se voru mai intorci.

Mai curendu ne vine a crede, ca acele năi cu soldati turci n'au avutu alta de cugetu, decatul se jefuiescă, se arda si devastedie la tiumurile romanesce totu ce voru află si apoi se fuga érasi inapoi, inse se vede ca nu li-a successu, precum li-a successu totu atunci la alti 50 de turci, că se tréca la pichetul romanu Morile, se puna focu pichetului si unei siuri de fenu si apoi se se retraga. In „Romanulu“ dela 4/16 Maiu, afiamu cu privire la scirea de mai susu urmatóriile: „Din Giurgiu s'a vediutu eri o mare agitatiune in trupele din Rusciucu. Nu se scie, déca acésta mare miscare era provocata de manevrele generale său deca trupele aveau se plece spre unu altu punctu. Nu se crede inse nici in unu casu, că voiescu se tréca Dunarea.“

— In 14 Maiu n. s'a inceputu de nou bombardamentul intre Olteniti'a si Turtocai'a, care bombardamentu s'a continuat pana a treia di in 4/16 Maiu, candu „Romanulu“ aduse urmatóriile sciri: „2 ore din di. — In acestu momentu mare luptă ca tunuri intre Turtocai'a si Olteniti'a. Se vede deja focu la Turtocai'a... 2½ ore. Focul bateriilor romane dela Olteniti'a a fostu statu de viu, incatul afiamu ca Turtocai'a este in flacari.“ — Catu de mare este enthusiasmul soldatilor romani se vede de acolo, ca mai multe glōte sau cerutu — dice totu „Romanulu“ — dela siefii loru, că se-i lase se tréca Dunarea in notu, că se se bata cu turci.

* * *

Diurnalele straine sciu a spune, ca la ordinulu guvernului romanu ar' fi aparutu nisce charte noue, unde Romani'a se numesce „Daci'a nouă“, care nu va contine numai territoriul Romaniei de adimpreuna cu Bassarabi'a, ci si Bucovina, Transilvania si Ungari'a de sudu cu Timisiòr'a.

— Despre primirea marelui duce Nicolae in Bucuresci cetim in „Romanulu“ urmatóriile:

„Marele duce Nicolae, impreuna cu fiulu seu, a sosit in 4/16 Maiu la orele 12 in Bucuresci, precum amu anuntiatu.

MM. LL. Domnulu si Dómina au primitu la gara pe Illustrul ospe, inconjuratu de ministrii, de cas'a civile si militara si de unu statu-maior numerosu.

Unu essadronu de cavaleria, care se află pe perronulu garei, cu standardul regimentului a facutu marelui duce onorele militare, ér' music'a a esecutatu marsiulu nationale russescu.

M. S. Domnulu si marel duce s'a imbratiosatu; apoi marel duce, dandu braciul M. S. Dóminei, s'a indreptat spre salonul de onore alu garei, unde M. S. a presentat augustului ospe pe ministrii, cas'a s'a civile si militara, diferitii siefi de corpuri si mai multe persone de distincțiune.

M. S. Dómn'a s'a suiu apoi intr'o trasura cu marel duce; M. S. Domnulu intr'o altă cu fiulu marelui duce si d. primu-ministru cu d. generalu Nepotcoicinski in a trei'a.

Sosindu la palatu, corpulu de garda a salutat si a defilat pe dinaintea Altetilorloru loru. Marele duce a salutat drapele romanu.“

— „Monitorulu officiale“ publica denumirile oficilor militari la 4 divisiuni militari territoriali său la 31 batalioane; ér' in orasiele cu locuitori preste 20,000, milita se confunda in gardele orasianesci si in casu de mobilitare se voru urma dispositiunile legii generale asupra organisarei poterei armate, după legea promulgata in „Monitorulu“ din 3/15 Maiu.

— Domitoriuul visită armat'a si la Olteniti'a si-si exprimă deplin'a multiamire cu bravur'a militară a armatei romane.

Avisu catra „Press'a“ din Bucuresci.

Din Romani'a, „Pesti Napló“ diariul aristocratilor Ungariei, intre alte multe érasi mai aduce doue sciri de cele cornurate dela Bucuresci cu data din 10 Maiu in Nr. 119, pentru care

declara cu frunte de feru, ca garantia de adeverul loru. Totu de aceea inse noi nu le potem trece cu vederea, si ne vedem obligati a le aduce la cunoscinti a publicului romanesco. Una din acele sciri afirma, ca in Romani'a ar' existe una partita forte potente (igen hatalmás párt), compusa din fosti ministri si din primele capacitatii ale tierii, cu cari simpathisează si poporului, ca aceasta partita doresce, că Romani'a se fia incorporata, nu la monarhia austro-unguresca, ci simplu la Ungari'a, sub conditiunile pe lenga care se afia incorporata Croati'a. „P. N.“ stă se jucre, ca aceste nu sunt frase, ci curatul adeveru.

Binevoiti a compara pe acea minciuna piramidală, publicata pe onore unguresca, cu manifestul partiei conservative ce se vede in „Press'a“ Nr. 82 din 4/16 Maiu esită in Primul Bucuresci sub auspiciile lui Bas. Boierescu fostu ministru de externe, propriul capu alu partiei conservative si luptatorul cunoscut pentru independentia absoluta a Romaniei, din care causa a si fostu silitu a se retrage in a. 1875.

Mai departe: „ca romanii din Transilvania ar' fi tramsu proclamatiune catra romanii din Romani'a, că se nu crede muscalilor, se nu se confedereze cu ei, ci numai cu Austro-Ungari'a contra muscalilor; ca-ci de voru invinge muscalii, va fi vai de rass'a latina.“

In ceea ce concerne acésta scire fabulosă, noi asecuram pe lectorii nostri, ca nu scim nimicu, nu amu auditu nimicu de asia ceva, si nu o credem nici-decum. Nu o credem, pentru ca regul'a si tienut'a romanilor transilvani a fostu si mai este in acestu respectu: a nu se amesteca nici-decum in afacerile publice politice ale Romaniei, a'si domina si infrena ori-ce curiositate de a sci secretele politice din Romani'a. Ratiuni grave in-punu romanilor din Transilvania o infrenare că acésta. Cea mai cumpantoria din tota este, ca in momentulu in care densii ar' agita in sensu unguresci platiti, si urmarea ar' fi persecutiunea si scoterea din Romani'a a celor multi ardeleni applicati acolo că functionari, că professori si cativa oficiari, éra acésta pedepsa i-ar' ajunge cu totu dreptulu că pe nisce tradatori ai sangelui loru. Maghiarii de es. ar' sta se junghia pe aceia din ei, cari ar' cuteza său indemnă a se incorpora la Austr'a, cumu e Croati'a.

Discursulu

d. ministrul de externe alu Romaniei **Michaile Cogalniceanu**, rostitu in camera sied. din 29 Aprilie v. despre marea cestiune de facia.

„Domnilor deputati! Voi incepe cu o citiune imprumutata dela marele diplomatu Talleyrand, citiune, care mi-a improspatatu-o in memoria on. d. A. Stoloeanu: „Centrul de gravitate al Europei este la Dunarea de Josu.“ Asia este. Cu aceste cuvinte vinu inaintea d-vos tra spre a afirma din inceputu marel adeveru, cunoscutu nu de astadi, ci de secole, ca la gurile Dunarii sunt in jocu interese mari europene, si din ne-norocire interese, cari se combatu intre ele! Acestea dloru trebuie se ne dovedescă la toti cumca cestiunea de facia nu este o cestiune, déca me potu exprimă asia, o cestiune numai locala, este si o cestiune europeana.

Acestu adeveru tienu a'lui constata impreuna cu d-vos tra, pentru ca a'i voi că acésta cestiune se fia discutata in modu matru, in modu cugetat, lasandu de o parte tota pulsatiunile animelor, lasandu de-o parte enthusiasmul, judecandu rece, adeca dandu-ne séma bine de ce facem si de ce avem se facem! Prin urmare, d-vos tra, candu vedem ca tota Europa, ca tota poterile cele mari stau in spectativa, ca pana acumu n'au luat nici o otarire, ca tota se lasa se védia cumu acesti doui mari atleti, Turci'a si Russi'a, atletii dusmani seculari -si voru sfarsi cérta loru, socotescu ca nu veti cere că guvernul d-vos tra se via, prin organulu meu, inaintea d-vos tra, cu o otarire definitiva, (applause), adeca se ve se spunem iute unde avem se mergem. Nu veti pretinde dela miculu ministrul alu afacerilor straine din Bucuresci, că se vina se ve faca unu programu politicu intr'unu modu mai determinat, mai precisu decatul -lu accentuadă mari ministri ai afacerilor straine ale marelui state europene. Acésta nu o potu face, dér' candu este se calificam fapte, dér' candu va veni momentulu propriu se luamu otariri si noi suntem romani, si noi suntem energici si noi

suntemu ómeni de actiune! Înse că guvernul noi avem o datoria mai multă decât alti romani pentru că ministrii aveau o respundere multă mai mare decât fiacare din d-vosă. I-mi permită să ve spune acăstă din început.

D. D. Ghika: bravo!

D. min. de externe. Ve multumescu, dăr' nu ve grabiti; me temu că în curențul vei exprima altfel. (Applause și mare illaritate.)

Înse fiindu-ca aveam respundere să ca acăstă respundere este nu numai a personalului nostru, este înseși respunderea tierii, căci din nenorocire ce noi facem tiéra respunde, faptele noastre devinu fapte ale tierii; de aceea trebuie să fim cu cea mai mare cumpărire înainte de a face unu actu, să înainte de a scăde unu singuru cuventu, trebuie de trei ori să ne gandim să se ne resgândim.

Suntemu o tiéra libera, suntemu o tiéra cu libertati inițiale absolute, libertatea tipariului, avem libertatea intrunirilor, avem si o libertate multă mai mare decât totă libertatile, care nu este scrisă în constituție, dăr' care este scrisă în moravurile noastre, în tradițiile noastre seculare, acăstă este ospitalitatea română, si acăstă ospitalitate nu este exclusivă, ea este data și la amici și la inamici; și inamicii noștri sunt în tiéra, și în mare număr, și ei plătesc ospitalitatea noastră calomniandu-ne; fiacare cuventu, care este din gur'a noastră, se restalmacește și sburandu prin firul telegraficu în totă colțurile Europei devine unu actu de acuzație contră tierii noastre. De aceea suntemu detori să fimu pote în cunțe multă mai rezervati inca, decât în acte și, cine cunoște și judecă acăstă situatie, trebuie să ne tiene săma de rezerv'a noastră.

On. d. Stoleoreanu, sănătatea ne-a vorbitu despre portarea dusmanășca a Turciei catre România, din omu în versta a devenit juna si cu vîrba junetii, ne-a vorbitu de atrocitatele ce se comit la frunțările noastre! Si eu și colegii mei în poziția de a se rezerva nu asi să fi vorbitu altu-fel!

D. Stoleoreanu va facutu deja istoria fapelor noastre în secolul nostru pregaritor renașterii noastre naționale! Si eu apartiu unei generații, unei partite, care să a luptat și în contra suzeranitatii turcescă și în contra protectoratului rusesc; și eu apartiu acelei generații, care a lucrat că acăstă tiéra se-si aibă centrul seu de gravitate în insu ei, că acăstă tiéra se-si potă hotari ea destinele sale. Înse totudeună amu lucratu nescapandu din vedere ca mantienerea bunelor noastre relații cu înaltă Pórta eră pentru noi o buna padie și reprezentându totu-de-oata și unu interesu europeanu.

Actele noastre mai totudeună au tientu că din ce în ce se intemeiamu mai strinse legături cu înaltă Pórta, nu dicu de acele legături intemeiate pe o stare de lucruri imprumutate dela văcurile feudale și care astăzi numai au ratiunea lor de a fi, vasalitate, suzeranitate etc., ci voiesc a înțelege acele legăminte intemeiate pe necesitatile vecinătății, pe interesele reciproce, pe legăturile de o buna amicitia, totă acestea isvorindu din o frontieră comună de preste 200 kilometre, pentru că astfel Turcia și România, ună prin altă, se fimu mai tari și în față unui altu treilea!

Totă partile politice din tiéra noastră ajungându la putere, unele într-unu chipu mai accentuat, altele într'unu chipu mai moderat, au urmatu acestui programu.

Dela tractatul de Parisu și pana astăzi și unele și altele au staruitu să deschida ochii barbatilor de statu ai Turciei, că se le arate, că era a lucra în interesul imperiului otomanu, lucrându la interesul statului nostru! Din nenorocire puini barbatii de statu ai Turciei au inteleșu acăstă politica sanatosă și din nenorocire acei barbatii de statu, că Resid-pasi'a, că Ali-pasi'a și chiar că Fuad-pasi'a, astăzi au murit mai cu deosebire pentru nenorocirea Turciei; acei barbatii reprezentau ceea ce se numește astăzi betran'a Turcia. Betran'a Turcia a murit și a venit juna Turcia....

O vōce: Softalele.

D. M. Cogălniceanu, min. de externe: A venit Turcia juna, care nu se deosebesce din Turcia cea betrana decât prin unu fanatismu cu multă mai esagerat, și alu carei'a programu este reinvierea unor timpuri de putere musulmană, cari n'au se mai revia, timpurile lui Mahomedu II,

timpurile lui Baiazețu. Aceste timpuri de putere pote că ar' fi potut reveni pentru imperiul otomanu, dăr' negrescu, că ele n'ar' fi revenit prin fanatismu, prin robia și prin focu. Ele de sicuru n'ar' fi potut reveni decât recurgendu la civilizația europeană și chiamandu la viația publică pe deosebitele nationalități creștine, care trăiesc în imperiul otomanu, asigurându-le nu numai drepturile oamenesci, dăr' dându-le și o existență politică și o administrație autonoma. Jună Turcia n'a urmatu asiă; ea ascăpta reinvierea glorei otomane dela reinvierea iatăganului care, din fericirea lumii, este astăzi tocită pentru vecia! Ali-pasi'a și Resid-pasi'a și Fuad-pasi'a rezistă la cererile, la faptele românilor, înse veniau momente candu ei totu cedeu; astfelu că marele acte ale națiunii noastre, seversite în deplină noastră libertate — de-si camu tardiu — totuși au ajunsă și recunoscute de catre acești barbatii mari ai imperiului otomanu! Si Europa și mică Romania sperau că acei barbatii de statu ai Turciei voru avea moscenitori. Din nenorocire ei au fostu sterpi și politică loru intelectuală să a ingropat cu densii! Si astfel România că și Europa nu se mai întâlnescu în Constantinopol cu ratiunea, cu mintea sanatosă, cu prudența politica, cu ideile civilizației moderne, ci dela 1866 încocă, ne-amu aflatu mai totudeună în față fanatismului, în față a presupunerii, că semi-luna mai pote domnii asupra romanilor. Astfelu ne-amu gasit totudeună, o spunu cu dorere, în față unei linii de negație, trasa și padita de toti ministrii turcescii foră oase bire, de cate-ori unu interesu românescu eră în jocu!

Amu auditu unele glasuri dicându să susținem că noi nu facem parte din Orient, că noi suntem Occident; că Orientul începe numai dincolo de Dunare!

Eróre mare!

Acăstă va fi, și trebuie să ne simu se facă și mai curențu; astăzi acăstă nu este inca.

Prin civilizație, noi suntem Occident; prin poziția noastră, prin interesele noastre și mai cu săma în față situatiei Orientului, care nu e inca limpedita, în față chiaru cu tractatul de Parisu, care că corpul politic, că interesul meu european nu recunoscă inca că parte integrantă a Turciei; în față cu celelalte și necompletele definitiuni și stipulațiuni ale tractatului de Parisu, recunoscute nu de mine, ci recunoscute astăzi de Europa întrăga, că stipulațiuni greșite și neîndestulătorie, în față tuturor acestor impregiurări și cu tractatul de Parisu în mana, noi nu numai avem dreptul, dăr' suntem datori să recunoscem, că facem parte din Orient; și prin urmare, că parte din Orient, avem să noi dreptul să datorii să dicem unu cuventu în ceea ce în Orientul

— (Aurulu din Transilvania.) Dupa unele cifre statistice publicate în diariile maghiare, în decursul anului 1876 s'au scosu din minele de aur ale Transilvaniei 25, dicemu două dieci și cinci centenare (mai) de aur curat, adeca atata, catu nu se mai scosese dela 1848 încocă. În a. 1875 au esit ușor 18 centenare. De altumulă cantitatea midiulocia de aur în Transilvania se poate computa pe fiacare anu la 20 centen. Observăm înse, că acă se vorbă numai de aurulu crud curat, catu se administra pe fiacare anu la „Camara“, precum se dice pe la noi, adeca la fiscu, la tesauru; că ci multi particulari mai retinu din elu și în stare crudă, său ilu dău în alta parte. Acumă cine scie, că la monetele, care se batu, în aur se amestecă și arama său argintu, în anumite cantități (legă, liage), pote calcula usioru milioanele — care se produc din cale 20—25 cent., de căea va cumpăra de es. numai 1 napoleond'or, său ceea ce e totu una, 1 galbinu de 8 florini. Déră inca celelalte the-

său immensă ale acestei tieri! Cu totă acela Sarmana Transilvania, vai de tine, pe ce nu ai apucat!

— (Alta banda de talchari.) Acestea în comitatul Hont din Ungaria, compusă din unguri armati forte bine.

— În capitală B.-Pestă s'au născut dela 1 Ian. încocă 4725 prunci și au murit 46 indivizi. Din cei născuti camu 30% sunt de genul din patu nelegiuitu. Adeca acăstă e moarte și civilizație, cu care voiu se ne îndepărtați pe noi.

(Errata.) În Nr. 34 pe col. 3, coloana 1, serie 37, în locu de diferintă, cetera: de rentia, adeca aderintia consimilităria către Europa. —

Publicație.

Subscrișulu prin acăstă facu on. publicu și noscute, cumu-ca amu deschis cancellaria **advocatiale** în cetatea Brasovu, strada negra, în casele d. **Constantin Iuga** Nr. 339.

Georgiu László,
presedinte de trib. reg. în pensiune
Advoeatu.

Pravurile purgative gazește dela Előpatak.

Cuprindu în sene partile constitutive chimice ale apelor renunțate dela Előpatak.
Efectu deosebitu arata pravurile aceste în contrăslabității de stomachu, lipsă de apetit, în contră galbinarii și totă boala de apă său hydroperică, în contră trencijilor, la doreri de besica, tivăudului, nisipu și petră în ele, cathare cronice, inflaturi, surgeri albe, ametieli, congestiune catre capu, peptu s. a.

Una dosă din pravurile aceste are efectul a 2 doze de pravuri de ale lui Seidlitz.

Pretiul unei cuthie cu 12 doze este petotindene și Cruciar m. a.

Cei cari voru ale avea în depositu spre vendare primesc rabatul de 25%.

Depozitul general se află în BRASIOVU în apotheca lui Gregorius Sava.

Pretiurile piacei

în 18 Maiu 1877.

Mesura	Specia fructelor	Pretiul fl.	cr.
a	Granu	fruntea . . .	11 50
		midiulociu . . .	10 80
	Mestecatu	de diosu . . .	10 —
b	Secara	fromosă . . .	8 65
		de midiulocu . . .	6 50
c	Ordiulu	frumosu . . .	5 40
		de midiulocu . . .	5 —
d	Ovesulu	frumosu . . .	3 60
		de midiulocu . . .	3 50
e	Porumbulu	6 10
f	Meiu	6 40
g	Hrisca	— —
h	Mazorea	6 50
i	Lintea	— —
j	Faseolea	5 20
k	Sementia de inu	— —
l	Cartofi	2 40
m	Carne de vita	— 40
n	Chilo	de rimotoriu . . .	— 44
		de berbece . . .	— —
o	Seu de vita prospetu	40 —
p	" " topitu . . .	— —	— —

Cursurile

la bursa în 18 Maiu 1877 stă asia:

Galbini imperatice	— —	6 fl. 13	cr v. a.
Napoleoni	— —	10 " 34	" "
Augsburg	— —	113 " 40	" "
Londonu	— —	129 " —	" "
Imprumutul naționalu	— —	63 " 90	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	58 " —	" "	" "
Obligatiile rurale ungare	72 " 75	" "	" "
" " temesiane	70 " —	" "	" "
" " transilvane	68 " 50	" "	" "
" " croato-slav.	— —	" "	" "
Actiunile bancii	— —	768 " —	" "
" creditului	— —	134 " 70	" "